

Information om regler och krav för installation och skötsel av **oljeavskiljare** i Västerås stad

Mälarenergi AB

Box 14, 721 03 Västerås

Besöksadress: Sjöhagsvägen 3

Kundcenter: 021-39 50 50

E-post: post@malarenergi.se

www.malarenergi.se

Varför behövs oljeavskiljare?

Oljeavskiljare minskar den negativa påverkan på miljön då oljeutsläpp skadar djur- och växtliv i sjöar och vattendrag. Redan vid mycket låga koncentrationer kan olja orsaka skador och störningar i Mälarenergis ledningsnät, dagvattendammar, avloppsreningsverk samt i vattendrag och Mälaren.

Genom att installera en oljeavskiljare (VA-installation) kan oljan separeras och hanteras på ett miljösäkert sätt och förhindra skador. VA-installation finns definierat i Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Oljeavskiljaren ska inte ses som en fullständig reningsanläggning utan som ett skydd mot utsläpp. Vissa verksamheter kan behöva ytterligare reningsutrustning efter oljeavskiljaren för att klara gällande utsläppskrav. Installation av oljeavskiljare samt ändringar ska anmälas till Mälarenergi, se rutan nedan för mer info.

Anmälan ska ske till Mälarenergi vid:

- Installation av ny oljeavskiljare eller kompletterande reningsanläggning
- Om oljeavskiljare tas ur drift
- Förändring av tömningsentreprenör eller tömningsintervall
- Om verksamheten ändras eller utökas och detta påverkar utsläppet från oljeavskiljaren

Blanketter finns på Mälarenergis hemsida www.malarenergi.se

Regler och krav

VA-huvudmannen (Mälarenergi) är inte skyldig att ta emot avloppsvatten från industrier eller annan verksamhet om avloppsvattnet har annan karaktär än hushållsspillvatten. Det finns lagar, bestämmelser och lokala föreskrifter som reglerar rening av avloppsvatten och anslutning till kommunala avloppsreningsverk.

Miljöbalken Kap. 2 allmänna hänsynsregler

För alla som bedriver en verksamhet gäller krav på kunskap, försiktighetsmått samt bästa möjliga teknik för att förhindra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Anger bland annat att fastighetsägaren inte får använda en VA-installation på ett sätt som kan skada ledningsnätet, reningsprocessen eller slamkvaliteten i reningsverket. Se § 2, 18, 21, 41.

ABVA 08 (lokal föreskrift)

Innehåller allmänna bestämmelser för användande av Västerås kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. Föreskriver att fastighetsägaren är ansvarig för utsläppen från fastigheten. ABVA ställer även krav på det som släpps ut i avloppsnätet.

P95 Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet

Reglerar utsläppskrav till det kommunala avloppsnätet.

Dagvattenpolicy (lokal föreskrift)

Minimumkrav på årsmedelhalter för utsläpp till dagvattennätet och recipient/vattendrag/Mälaren.

Riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten från industrier och andra verksamheter

Komplement till ABVA som bland annat anger begränsningsvärden för utsläpp av föroreningar till avloppsnätet.

Miljökrav för fordonstvättar

Policy för fordonstvättar i Västerås stad. Reglerar krav på anläggning och utsläpp från fordonstvättar.

Avloppsnätet = kommunala dag- och spillvattennätet. Dagvatten går direkt till Mälaren. Spillvatten går via reningsverket till Mälaren.

Standard

I Svensk standard SS-EN 858-1 och 858-2 ställs krav på oljeavskiljare klass 1 och klass 2. Oljeavskiljaren ska uppfylla kraven enligt dessa standarder vad gäller bland annat installation, märkning, provtagning, tömning, kontroller, drift och underhåll.

Tidigare ställda krav enligt Naturvårdsverkets SNV 1975:10 gällande dimensionering och installationskrav upphävdes 2004-04-13 och har ersatts med CEN normen SS EN 858.

Vid äldre verksamheter finns ofta äldre gravimetriska (klass 2) avskiljare som inte är tillverkade enligt standarden. Verksamheten ska kunna visa att oljeavskiljaren är rätt dimensionerad och att verksamheten har en god egenkontroll. Prov bör tas på utgående vatten. Om exempelvis oljeindex överskrider lokala riktvärden kan krav ställas på installation av ny oljeavskiljare enligt standarden.

Information om oljeavskiljare finns i Naturvårdsverkets faktablad nr 8283 – Oljeavskiljare.

På större parkeringsytor ska det finnas oljeavskiljare.

Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren är ytterst ansvarig för att en oljeavskiljare finns installerad. Alla nyinstallationer ska ske enligt standard.

Oljeavskiljaren ska vara rätt dimensionerad utifrån den verksamhet som bedrivs på fastigheten. Fastighetsägare/verksamhetsutövare ska föra journal över utförda kontroller, underhåll och tömningar.

Avtal ska upprättas mellan fastighetsägaren och verksamhetsutövaren där det tydliggörs vem som ansvarar för vad. Fastighetsägaren kvarstår som ytterst ansvarig.

Fastighetsägaren kan bli skadeståndsskyldig vid stopp/skada i det kommunala avloppsnätet om skadan kan härledas till utsläpp från fastigheten.

När krävs oljeavskiljare?

Inom Mälarenergis verksamhetsområde gäller generellt att verksamheter som hanterar olja/petroleumprodukter har krav på oljeavskiljare om verksamheten har avlopp.

Oljeavskiljare krävs för att minska utsläpp av oljeförorenat vatten vid verksamheter där det finns risk för spill och utsläpp av oljeprodukt.

Exempel på verksamheter som ska ha oljeavskiljare.

- Bensinstationer
- Bil, motor- och serviceverkstäder
- Bilvårdsanläggningar för tvätt av fordon
- Mekaniska verkstäder
- Parkeringshus/garage med golvavlopp
- Större parkeringsytor
- Andra verksamheter exempelvis bilskrotningsanläggning, åkerier.

Installation av oljeavskiljare ska generellt ske till spillvattennätet med några undantag där oljeavskiljaren istället leds till dagvattennätet.

Exempel på verksamheter där oljeavskiljaren ska anslutas till spillvattennät respektive dagvattennät kan ses i tabell 1 och 2 på nästa sida.

Tabell 1. Oljeavskiljare som ska anslutas till spillvattennät

Verksamhet	Kommentar
Mekanisk verkstad	<p>Verkstadsarbete med fordon bör ske i lokaler utan avlopp. Finns avlopp krävs oljeavskiljare.</p> <p>Vid nyanläggning av verkstad med tvätthall ska separata oljeavskiljare installeras.</p> <p>Vatten från detaljtvätt (motor/maskindelar/liknande) ska inte ledas till oljeavskiljaren då avfettningsmedel stör oljeavskiljarens funktion. Detta tas omhand som farligt avfall - samlas upp i fat eller oljetank och slamsugs vid behov.</p> <p>Spillolja ska tas omhand som farligt avfall.</p> <p>Golv bör torrstädas. Golvscurvatten bör betraktas som farligt avfall.</p>
Fordonstvätt	<p>Spolplatta utomhus ska vara takförsedd. Plattan ska vara förhöjd eller invallad.</p> <p>Västerås stads policy "Miljökrav för fordonstvättar" ska följas.</p>
Övriga verksamheter	<p>Parkeringshus/garage med avlopp kräver oljeavskiljare.</p> <p>Lagerlokal med golvavlopp kan behöva förses med oljeavskiljare beroende på verksamhet, bedömning sker från fall till fall.</p>

Tabell 2. Oljeavskiljare som ska anslutas till dagvattennät

Verksamhet	Kommentar
Drivmedels-/spillplatta	Drivmedels-/spillplatta utomhus ska förhöjas eller invallas och vara takförsedd för att utestänga dagvatten från omkringliggande ytor.
Parkeringsytor utan tak	Installation av oljeavskiljare eller annan rening av dagvattnet kan behövas. Beror på parkeringsytans storlek, frekvensen av trafik och recipientens känslighet. Bedömning sker från fall till fall.
Uppställningsplats eller kör- och lastningsyta	Rening av dagvattnet kan behövas. Bedömning sker från fall till fall.

Minimumkrav vid anslutning till dagvattennätet är Västerås dagvattenpolicy.

Får ej anslutas till avloppsnätet

Golvavlopp i smörjgrop, under fordonslyft eller på annan uppställningsplats avsedd för reparation av fordon ska inte anslutas till oljeavskiljare. Alternativ är spillojetank eller verksamhet utan avlopp.

Installation och placering

Nyinstallation ska ske enligt svensk standard SS-EN 858. Oljeavskiljaren ska vara placerad så att tömning och provtagning enkelt kan utföras och placeringen ska vara dokumenterad.

Följande punkter är viktiga att beakta vid installation:

- Byggnämnan ska göras till Stadsbyggnadskontoret.
- Kontakta Mälarenergi affärsområde Vatten för anvisning angående anslutning till spill- eller dagvattennät, samt övriga frågor om din anslutning.
- Anmälan om oljeavskiljare ska ske till Mälarenergi affärsområde Vatten.
- Oljeavskiljaren ska vara utformad och dimensionerad enligt svensk standard SS-EN 858. Anlita en fackman för rätt installation.
- Oljeavskiljaren ska utrustas med nivåalarm och provtagningsbrunn.

Anslutning och riktlinjer för utsläpp av avloppsvatten

De riktvärden och anvisningar som gäller för anslutning av oljeavskiljare till spill- eller dagvattennätet i Västerås kommun är följande:

- Halten mineralolja (mätt som oljeindex) som i vatten tillförs spillvattennätet får inte överstiga 50 mg/l.
- Halten mineralolja (mätt som oljeindex) som i vatten tillförs dagvattennätet får inte överstiga 5 mg/l.

Information om andra utsläppskrav finns under avsnittet "Regler och krav" på sidan 3.

Oljeavskiljare

Det finns flera olika modeller av oljeavskiljare. Vid installation ska klass 1 installeras alternativt klass 2 med extra reningsutrustning.

Det avskilda vattnet från oljeavskiljaren går till spill- eller dagvattennätet och sedan vidare till avloppsreningsverket eller Mälaren.

Avfettningsmedel som ofta används inom industri och fordonstvättar stör oljeavskiljarens funktion. Golvskurvatten innehåller ofta avfettningsmedel.

Använd produkter märkta med Bra miljööval (Falken), EU:s miljöblomma eller Svanen.

Klass 1

Koalescensavskiljare försedd med lamell-, rör- eller skumgummifilter. Avskiljaren släpper ut högst 5 mg opolära kolväten per liter vatten, se figur 1. Krav på automatisk avstängningsventil.

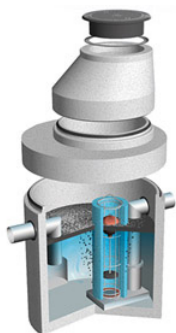
Principen med en koalescensavskiljare är att vattenflödet fördelas jämt i oljeavskiljaren och passerar koalescensmaterialet som absorberar oljan. Små oljedroppar samlas till större och stiger till ytan.

Klass 2

Oljeavskiljare som arbetar genom gravimetrisk princip utan filter. Avskiljaren släpper ut högst 100 mg opolära kolväten per liter vatten. Denna typ av olje-avskiljare klarar inte Mälarenergis lokala riktlinjer. Extra reningsanläggning kan krävas av VA huvudman.

Gravimetrisk oljeavskiljare

Likställs med en klass II oljeavskiljare gällande utsläpp.

Figur 1. Koalescensavskiljare

Skötsel och tömning

Det är viktigt med regelbunden tömning och rengöring av oljeavskiljaren. Om inte slam och oljelager töms regelbundet följer föroreningar med i det utgående vattnet. Skötsel och kontroll krävs.

- Tömning ska genomföras minst en gång per år. Alternativt gäller Klass I när oljelarmet indikerar oljeskitets tjocklek eller högsta vätskenivå. Klass II och gravimetrisk när 50 % av slamvolymen eller 80 % av lagringskapaciteten för olja är fylld.
- Om inte slamskiktet är för tjockt behöver enbart oljan sugas upp från ytan. I annat fall ska även slammet sugas upp. Töms hela avskiljaren ska den fyllas med rent vatten innan den tas i bruk igen.
- Lamellfilter bör tas upp och rengöras en gång per år alternativt bytas ut.

Smutstigt filter.

Rengjort filter.

Tömning

Avtal ska finnas med en tömningsentreprenör som har tillstånd från Länsstyrelsen för transport av farligt avfall. Verksamhetsutövaren är skyldig att kontrollera tillstånd.

Tillsyn, underhåll och besiktning

- För klass 1 och 2 gäller regelbunden tillsyn och underhåll av oljeavskiljaren minst var 6:e månad av utbildad personal och enligt tillverkarens instruktioner. Kontrollera slamnivån, oljeskiktets storlek, larm, automatisk avstängningsanordning, koalesatorn (nivå före/efter koalesator under drift). Provtagningsbrunn och utloppsrännan ska rengöras var 6:e månad. Tillsyn och underhåll ska journalföras.
- För klass 1 och 2 ska oljeavskiljaren genomgå besiktning minst var 5:e år i samband med tömning och rengöring i enlighet med standard SS-EN 858-2.
- För äldre gravimetriska oljeavskiljare finns inget krav på besiktning vart 5:e år, dock kan VA-huvudman begära funktionskontroll vid behov. Typiskt läckage på äldre avskiljare är att gummipackningen vittrat sönder med in- och utläckage som följd. Dessa avskiljare döms alltid ut.

Provtagning

- Provtagning av utgående vatten bör göras regelbundet för att säkerställa att oljeavskiljaren fungerar som den ska. Provtagning kan bestå av dygns- eller veckoprov och ska ske under normala driftsförhållanden. Provtagning får ske tidigast en månad efter tömning.
- Provet ska tas av ackrediterad provtagare eller av person med motsvarande kunskap. Provet ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium. Om det finns misstanke att provet inte är representativt vid överskridande av utsläppskrav och/eller lokala riktlinjer ska ett omprov göras.
- Om provet bedöms vara representativt ska verksamheten lämna en åtgärdsplan. När åtgärder är genomförda bör ett nytt prov tas.
- Analysprotokoll från provtagningen skickas till Mälarenergi via e-post till vattenmd@malarenergi.se

---

Dokumentation

Kopia på besiktningsprotokoll ska skickas till Mälarenergi och tillsynsmyndigheten.

Skötsel- och tömningsjournal, transportdokument, tömnings- och mottagningskvitto ska sparas minst 3 år samt finnas tillgängliga vid kontroll.

Kontaktinformation

Olyckshändelser

Olyckshändelser som påverkar spill- eller dagvattennätet ska omedelbart rapporteras.

Vid större utsläpp:

Larma Räddningstjänsten tfn 112

Kontakta även:

Mälarenergis driftcentral (felanmälan) 021-18 19 00

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen 021-39 00 00 (kontaktcenter)

E-post: miljo-halsoskyddsforvaltningen@vasteras.se

Anmälnings- och ändringsblanketter

Finns tveksamheter om er verksamhet kräver oljeavskiljare kontakta Mälarenergi affärsområde Vatten, 021-39 50 50.

Information och blanketter finns på Mälarenergis hemsida:

www.malarenergi.se/sv/foretag/produkter-foretag/va/fettavskiljare-och-oljeavskiljare/

Västerås Stad "Miljökrav för fordonstvättar" finns på hemsida:

www.vasteras.se

Kontakt

Stadsbyggnadskontoret – frågor om bygg- och rivningsanmälan.

Tfn: 021-39 00 00 (kontaktcenter)

E-post: info@vasteras.se

Länsstyrelsen – frågor om entreprenörer med tillstånd att transportera farligt avfall.

Tfn: 021-19 50 00

www.lansstyrelsen.se